

Any acadèmic	2016-17
Assignatura	21916 - Dimensió Individual en el Treball Social de Casos
Grup	Grup 20, 2S
Guia docent	A
Idioma	Català

Identificació de l'assignatura

Assignatura	21916 - Dimensió Individual en el Treball Social de Casos
Crèdits	1,8 de presencials (45 hores) 4,2 de no presencials (105 hores) 6 de totals (150 hores).
Grup	Grup 20, 2S (Campus Extens)
Període d'impartició	Segon semestre
Idioma d'impartició	Català

Professors

Professor/a	Horari d'atenció als alumnes					
	Hora d'inici	Hora de fi	Dia	Data d'inici	Data de fi	Despatx
Josefa Cardona Cardona jp.cardona@uib.es	12:00	13:00	Dimarts	27/09/2016	20/12/2016	Despatx 2 Beatriu de Pinós
Maria Consuelo Vaño Piedra c.vano@uib.es	18:10	19:00	Dimarts	13/09/2016	27/06/2017	2 Beatriu de Pinós

Contextualització

Els professionals del Treball Social desenvolupen les seves funcions en unes multiplicitats de situacions i contextos. Tots ells tenen un denominador comú que es converteix condició necessària: el desenvolupament d'una relació d'ajuda. L'assignatura que es presenta vol oferir els coneixements teòrics i els instruments tècnics per a capacitar als estudiants en el desenvolupament de relacions d'ajuda, a nivell individual i familiar.

Les finalitats de l'assignatura són les següents:

Adquirir coneixements teòrics que permetin una reflexió sobre la naturalesa, la identitat i les funcions del Treball Social de Casos a nivell individual i familiar.

Aprofundir en l'adquisició de coneixements teòrics-pràctics sobre els diferents moments del procés metodològic a nivell individual i familiar.

Aprofundir teòricament en l'estudi de l'entrevista així com altres tècniques facilitadors en diferents contestes de la relació d'ajuda.

Ajudar a l'estudiant en el procés d'integració de la teoria construït de forma conjunta, protocols per a la intervenció que li facilitin adquirir un procediment rigorós i científic.

Aprenentatge i entrenament d'habilitats pròpies del procés d'ajuda en el Treball Social de Casos fent especial incidència en els principis, valors i codi deontològic del Treball Social.

Assaig de tècniques i habilitats per dur a terme entrevistes per l'estudi de la situació problema, l'avaluació i la intervenció.

Entrenament del procés metodològic per l'estudi i intervenció d'un cas a nivell individual-familiar.

Ajudar a l'estudiant a identificar els elements teòrics que guien la pràctica.

Professorat

Josefa Cardona Cardona; Doctora per la Universitat de les Illes Balears (UIB). Diplomada en Treball Social, Psicòloga, Mediatra i Terapeuta Familiar. Professora Titular d'Escola Universitària de l'Àrea de Treball Social

Any acadèmic	2016-17
Assignatura	21916 - Dimensió Individual en el Treball Social de Casos
Grup	Grup 20, 2S
Guia docent	A
Idioma	Català

i Serveis Socials de la UIB. Co-Directora del Màster en Mediació de Conflictes Familiars, Civils i Mercantils de la UIB i membre del Grup de Recerca 'Conflicte, Canvi i Treball Social' de la UIB.

Consuelo Vañó Piedra;Llicenciada en Psicologia per la Universitat de València, Màster en Mediació de Conflictes Familiars, Terapeuta Familiar.Professora Associada Treball Social i Serveis Socials de la UIB. Actualment treballa al Servei de Menors del Consell Insular.

Requisits

L'assignatura no té requisits formals.

Recomanables

Donat que es tracta d'una assignatura de segon any és aconsellable que l'estudiant hagi cursat les assignatures de "*Metodologia de la Intervenció en el Treball Social de Casos*" i "*Relació d'Ajuda*".

Els estudiants han de fer un esforç per a comprometre's en la construcció dels seus propis recursos i responsabilitzar-se del seu propi aprenentatge. L'assignatura requereix de compromís, estudi, esforç, imaginació i creativitat. No es tracta ja d'aprendre per aprovar, sinó d'aprendre per exercir. Tractant-se d'una assignatura de segon nivell, cal incrementar la dedicació i el compromís.

Competències

Específiques

- * CE2. Capacitat de preparar, produir, implementar i avaluar plans i projectes d'intervenció.
- * CE5. Capacitat de resolució de situacions prèvia identificació i definició de la seva naturalesa.
- * CE13 . Capacitat d'elaborar informes orals i escrits específics de la professió.

Genèriques

- * CG5. Capacitat d'establir relacions professionals, identificant necessitats, problemes, dificultats i conflictes, a fi d'identificar la forma més adequada de intervenció..

Bàsiques

- * Podeu consultar les competències bàsiques que l'estudiant ha d'haver assolit en acabar el grau a l'adreça següent: http://estudis.uib.cat/ca/grau/comp_basiques/

Continguts

El temari s'estructura en tres apartats clarament definits. En primer lloc, l'establiment de les bases relacionals per l'establiment d'una aliança d'ajuda

En segon terme, el procés d'avaluació diagnòstica, la comprensió de la persona en el seu context. Aquest bloc ens permetrà analitzar i comprendre les singularitats de les persones i les seves famílies, donant l'oportunitat de construir hipòtesis vinculades a l'estructura familiar i el cicle vital . El procés inclou la perspectiva de l

Any acadèmic	2016-17
Assignatura	21916 - Dimensió Individual en el Treball Social de Casos
Grup	Grup 20, 2S
Guia docent	A
Idioma	Català

l'individu en relació al seu context, incorporant aquelles situacions de dificultat que motiven la relació d'ajuda, així com les fortaleces que faran viable un projecte pel canvi. I per últim, els temes dedicats exclusivament al procés d'intervenció.

Continguts temàtics

Tema 1. PRÀCTIQUES RELACIONALS PER A LA CONSTRUCCIÓ D'UNA RELACIÓ SIGNIFICATIVA

1. Pràctiques basades en una concepció recíproca de la relació i la comunicació no violenta
2. Pràctiques vinculades amb generar una aliança
3. Pràctiques relacionals vinculades amb generar cooperació

Tema 2. LA DIMENSIÓ METODOLÒGICA (II) AVALUACIÓ DIAGNÒSTICA

1. El diagnòstic socio-relacional en el Treball Social de casos. La construcció narrativa. Pautes per l'elaboració i redacció del diagnòstic
2. El pronòstic
3. El codiagnòstic. L'entrevista pel codiagnòstic. La construcció del context d'intervenció pel canvi
4. Concreció de l'acord de treball, objectius i metes

Tema 3. EL PROJECTE D'INTERVENCIÓ

1. Elements presents en l'elaboració del projecte d'intervenció
2. Disseny d'un projecte

Tema 4. LA INTERVENCIÓ PER AL CANVI. AVALUACIÓ I FINALITZACIÓ DEL PROCÉS

1. Elements a tenir en compte en el procés d'intervenció
2. Disseny d'un procés d'intervenció
3. Intervencions en base als models estudiats
4. L'entrevista final. Avaluació i finalització del procés d'ajuda
5. Habilitats, tècniques i actituds

Metodologia docent

L'assignatura és especialment instrumental. Això implica l'adquisició de coneixements teòrics i l'adquisició i entrenament de les habilitats i tècniques. Per això l'espai pràctic de l'assignatura té un pes molt important, tant a la seva vessant presencial com a l'estudi autònom.

Volum de treball

Les classes magistrals i l'estudi de casos tindran una periodicitat setmanal, així com les classes pràctiques tindran una periodicitat quinzenal. A l'assignatura el treball autònom és imprescindible pel desenvolupament de les classes pràctiques presencials.

Activitats de treball presencial

Any acadèmic	2016-17
Assignatura	21916 - Dimensió Individual en el Treball Social de Casos
Grup	Grup 20, 2S
Guia docent	A
Idioma	Català

Modalitat	Nom	Tip. agr.	Descripció	Hores
Classes teòriques	Classes Magistral	Grup gran (G)	A través de les exposicions de continguts fetes per la professora i de la discussió de les lectures fetes pels alumnes, es pretén que l'alumne analitzi i compregui els continguts bàsics de cada tema.	22
Classes teòriques	Estudi de Casos. Realització d'exercicis dins l'aula	Grup gran (G)	Anàlisi de casos i visualització d'enregistraments de vídeo. Durant el transcurs de les classes teòriques, la professora exposarà exercicis que s'entregaran al final de la classe. La presentació correcta d'aquests exercicis s'avaluarà positivament sobre la nota final dels crèdits teòrics (fins un 5%). Aquests exercicis són opcionals i la no presentació dels mateixos no tindrà repercussió sobre la nota.	5
Classes pràctiques	Laboratori	Grup mitjà (M)	De forma quinzenal, els alumnes realitzaran dues hores de pràctiques que consistiran en l'aprenentatge basat en problemes i l'estudi d'un cas mitjançant l'ús del role-playing. L'assistència és obligatòria i per poder ser avaluat cal assistir almenys al 85 % de les pràctiques (una justificada i una sense justificar) i aportar un protocol guia per les entrevistes que es treballarà dins la classe. Els alumnes han de realitzar 2 intervencions en el rol de treballadors socials durant el transcurs dels crèdits pràctics.	14
Avaluació	Examen	Grup gran (G)	Per avaluar l'adquisició de part de les competències relacionades amb l'assignatura, es realitzaran dos examens (proves de resposta curta tipus test) sobre el temari i sobre lectures seleccionades: dia 4 d'abril i dia 23 de maig.	4

A començament del semestre hi haurà a disposició dels estudiants el cronograma de l'assignatura a través de la plataforma UIBdigital. Aquest cronograma inclourà almenys les dates en què es faran les proves d'avaluació contínua i les dates de lliurament dels treballs. A més, el professor o la professora informará els estudiants si el pla de treball de l'assignatura es durà a terme a través del cronograma o per una altra via, inclosa la plataforma Campus Extens.

Activitats de treball no presencial

Modalitat	Nom	Descripció	Hores
Estudi i treball autònom individual	Estudi de la matèria per l'examen	Adquisició de continguts relacionats amb la matèria i sobre lectures seleccionades que seran avaluats als examens (proves de resposta curta tipus test) els dies 4 d'abril i 23 de maig.	60
Estudi i treball autònom individual o en grup	Elaboració de protocols i treball final	Protocols-guia per l'estudi i la intervenció de cada sessió de pràctica de Laboratori. Els estudiants acudirán obligatòriament a les sessions de crèdits pràctics amb un protocol-guia que es treballarà dins la classe. En cas d'absència justificada l'estudiant tindrà un termini de set dies per acudir a tutoria amb el protocol-guia. El primer dia de classe es presentarà un cronograma de l'assignatura amb els continguts de cada protocol-guia. El treball final consisteix en l'edició d'un DVD amb entrevistes gravades del desenvolupament del procés metodològic i d'ajuda treballat a les sessions pràctiques. Aquesta tasca inclou l'entrega dels protocols-guia utilitzats a les sessions pràctiques millorats.	45

Any acadèmic	2016-17
Assignatura	21916 - Dimensió Individual en el Treball Social de Casos
Grup	Grup 20, 2S
Guia docent	A
Idioma	Català

Modalitat	Nom	Descripció	Hores
-----------	-----	------------	-------

Riscs específics i mesures de protecció

Les activitats d'aprenentatge d'aquesta assignatura no comporten riscos específics per a la seguretat i salut dels alumnes i, per tant, no cal adoptar mesures de protecció especials.

Avaluació de l'aprenentatge dels estudiants

A continuació s'indiquen les tècniques i els criteris que s'empraran per avaluar l'assignatura, així com la ponderació i la nota mínima que permetrà calcular la qualificació final de cada alumne. La qualificació final de l'assignatura es calcularà ponderant les qualificacions obtingudes en les diferents activitats d'avaluació. L'assistència a les classes pràctiques és obligatòria. Els estudiants que acumulin menys d'un 85% d'assistència a les pràctiques, no podran superar l'assignatura, atès que les pràctiques no son recuperables.

Examen

Modalitat	Avaluació
Tècnica	Proves objectives (recuperable)
Descripció	Per avaluar l'adquisició de part de les competències relacionades amb l'assignatura, es realitzaran dos examens (proves de resposta curta tipus test) sobre el temari i sobre lectures seleccionades: dia 4 d'abril i dia 23 de maig.
Criteris d'avaluació	Per avaluar l'adquisició de part de les competències relacionades amb l'assignatura es realitzaran dos examens (proves de resposta curta tipus test) sobre el temari i sobre lectures seleccionades Grau de coneixement de la matèria. Els examens es duran a terme durant el període d'avaluació continuada: : dia 4 d'abril i dia 23 de maig.

Percentatge de la qualificació final: 50% amb qualificació mínima 5

Elaboració de protocols i treball final

Modalitat	Estudi i treball autònom individual o en grup
Tècnica	Informes o memòries de pràctiques (no recuperable)
Descripció	Protocols-guia per l'estudi i la intervenció de cada sessió de pràctica de Laboratori. Els estudiants acudiran obligatòriament a les sessions de crèdits pràctics amb un protocol-guia que es treballarà dins la classe. En cas d'absència justificada l'estudiant tindrà un termini de set dies per acudir a tutoria amb el protocol-guia. El primer dia de classe es presentarà un cronograma de l'assignatura amb els continguts de cada protocol-guia. El treball final consisteix en l'edició d'un DVD amb entrevistes gravades del desenvolupament del procés metodològic i d'ajuda treballat a les sessions pràctiques. Aquesta tasca inclou l'entrega dels protocols-guia utilitzats a les sessions pràctiques millorats.
Criteris d'avaluació	De forma quinzenal, els alumnes realitzaran dues hores de pràctiques que consistiran en l'aprenentatge basat en problemes i l'estudi d'un cas mitjançant l'ús del role-playing. L'assistència és obligatòria. Per poder ser avaluat cal: 1- Assistir almenys al 85 % de les pràctiques (una justificada i una sense justificar) 2- Aportar un protocol guia per les entrevistes que es treballarà dins la classe.Els estudiants acudiran obligatòriament a les sessions de crèdits pràctics amb un protocol-guia que es treballarà dins la classe. En cas d

Any acadèmic	2016-17
Assignatura	21916 - Dimensió Individual en el Treball Social de Casos
Grup	Grup 20, 2S
Guia docent	A
Idioma	Català

‘absència justificada l’estudiant tindrà un termini de set dies per acudir a tutoria amb el protocol-guia. El primer dia de classe es presentarà un cronograma de l’assignatura amb els continguts de cada protocol-guia.

3- Realitzar 2 intervencions en el rol de treballadors socials durant el transcurs dels crèdits pràctics.

El treball final consisteix en l’edició d’un DVD amb entrevistes gravades del desenvolupament del procés metodològic i d’ajuda treballat a les sessions pràctiques. Aquesta tasca inclou l’entrega dels protocols-guia utilitzats a les sessions pràctiques millorats. (El treball final serà recuperable a la convocatòria extraordinària)

Percentatge de la qualificació final: 50% amb qualificació mínima 5

Recursos, bibliografia i documentació complementària

A la bibliografia bàsica es troben el text més utilitzats pel desenvolupament del temari.

Bibliografia bàsica

- Beyebach, Mark. (2006). *24 ideas para una psicoterapia breve*. Barcelona: Herder
- Beyebach, M. y Herrero, M. (2010). *200 tareas en terapia breve*. Barcelona: Herder
- Campos, J.F. i Cardona, J. (2009). Cómo determinar un contexto de intervención: Inventario para el análisis de la relación de ayuda entre el trabajador social y el cliente durante la fase de estudio y evaluación de la situación problema. *Portularia, Vol IX, nº 2, 17 - 35*.
- Friedlander, M. L., Escudero, V. y Heatherington, L. (2009). *La alianza terapéutica en la terapia familiar y de pareja*. Barcelona: Editorial Paidós.
- Lipchik, E. (2004). *Terapia centrada en la solución. Más allá de la técnica. El trabajo con las emociones y la relación terapéutica*. Madrid: Amorrortu.
- Rosenberg, Marshall B. (2006). *Comunicación no violenta. Un lenguaje de vida*. Buenos Aires: Gran Aldea editores.
- White, M. (2002). *Reescribir la vida. Entrevistas y ensayos*. Barcelona: Gedisa.
- VV.AA (2003). *Manual para el Trabajo Social de acompañamiento en los itinerarios de inserción*. Madrid: Colegio Oficial de Trabajadores Sociales de Madrid

Bibliografia complementària

- Andolfi, M. (2003). *El coloquio relacional*. Barcelona: Paidós.
- Biestek, J. (1966). *Las relaciones de Casework*. Madrid: Aguilar.
- Bernler, G. y Jonson, L. (1997). *Teoría para el Trabajo Psicosocial*. Buenos Aires: Espacio Editorial.
- De la Red, N. (1993). *Aproximaciones al Trabajo Social*. Madrid: S. XXI.
- Diez F. y Tapia, G. (2000). *Herramientas para trabajar en mediación*. Buenos Aires: Paidós.
- Du Ranquet, M. (1996). *Los modelos en Trabajo Social. Intervención con personas y familias*. Madrid: S.XXI.
- Escartín, María José et al. (1997). *Introducción al Trabajo Social II (Trabajo Social con individuos y familias)*. Alicante: Aguacilar.
- Fernández, T. (Coord.). (2004). *Trabajo Social con casos*. Madrid: Alianza Editorial.
- Fernández Liria, A. y Rodríguez Vega, B. (2002). *Habilidades de entrevista para psicoterapeutas*. Bilbao: Desclée de Brouwer.
- Freeman, J. Epston, D. Lobovits, D. (2001). *Terapia narrativa para niños. Aproximación a los conflictos familiares a través del juego*. Barcelona: Paidós.
- Gracia, E. Musitu, G. (2000). *Psicología social de la familia*. Barcelona: Paidós.
- Hamilton, G. (1960). *Teoría y práctica del Trabajo Social de Casos*. México: Prensa Médica Mexicana.
- Hudson O'Hanlon, W. y Weiner-Davis, M. (1990). *En busca de soluciones*. Barcelona: Paidós.
- ItuarteTellaeché, A. (1992). *Procedimiento y proceso en Trabajo Social Clínico*. Madrid: S.XXI.
- López, S. y Escudero, V. (2003). *Familia evaluación e intervención*. Madrid: Editorial CCS.

Any acadèmic	2016-17
Assignatura	21916 - Dimensió Individual en el Treball Social de Casos
Grup	Grup 20, 2S
Guia docent	A
Idioma	Català

- Madanes, Cloé. (1997). *Violencia Masculina*. Barcelona: Granica.
- Martín, M., Miranda, F. y Vegas A. (1996). *Manual de indicadores para el diagnóstico social*. Bilbao: Colegios Oficiales de Diplomados en Trabajo Social y Asistentes Sociales de la Comunidad Autónoma Vasca.
- McGoldrick, M y Gerson, R. (1987). *Genogramas en la evaluación familiar*. Barcelona: Editorial Gedisa.
- Midori, S. y Brown, J. (1998). *La práctica de la terapia de familia. Elementos clave en diferentes modelos*. Bilbao: Desclée De Brouwer.
- Pérez de Ayala, E. (1999). *Trabajando con familias. Teoría y práctica*. Zaragoza: Editorial Libros Certeza y Consejo General.
- Quintero Velásquez, A.M. (1997). *Trabajo Social y procesos familiares*. Buenos Aires: Editorial Lumen Humanitas.
- Richmond, M.E. (1995). *El caso social individual y el diagnóstico social. Textos seleccionados*. Madrid: Talasa.
- Rossell, T. (1989). *La entrevista en el Trabajo Social*. Barcelona: Euge.
- Sánchez, A. (2000). *Intervención microsocial: Trabajo Social con individuos y familias*. Murcia: Edición Diego Marín.
- Satir, V. (1986). *Psicoterapia familiar conjunta*. México: Prensa Médica Mexicana.
- Satir, V. (1991). *Nuevas relaciones humanas en el núcleo familiar*. México: Editorial Pax.
- Trigueros, I y Mondragón, J. (2002). *Manual de ayuda a domicilio. Formación teórico práctica*. Madrid: Editorial Siglo XXI.

